

133502

BCU Cuiștel Central Universitar "Dimitrie Cantemir" Cluj

BIBLIOTECA POPORALĂ

A ASOCIAȚIUNII

Nr. 174.

1930.

Steaua dela Răsărit

Cântări de stea și colinde

adunate de

N. I. Dumitrașcu și Preotul Valeriu Crișan.

Editura Asoc. „Astra” Sibiu, Str. Șaguna 6.

Prețul 6 Lei.

„ASOCIAȚIUNEA pentru literatura română și cultura poporului român“.

Intemeiată în 1861.

PREȘEDINTE DE ONOARE:

M. S. Regele CAROL II.

Prezident activ:

Vasile Goldiș.

Vice-prezident I.:

Dr. Oct. Russu.

Vice-prezident II.:

Dr. Gh. Preda.

Comitetul central al „Asociațiunii“ numără 50 de fruntași din toate păturile societății românești.

 E de datoria fiecărui bun Román să sprijinească „Asociațiunea“, abonând publicațiile ei și inseriindu-se de membru.

Taxele de membru sunt următoarele:

Membru fondator al Casei Naționale, odată pentru totdeauna.	Lei 5000.—
Membru fondator al „Asociațiunii“, odată pentru totdeauna.	„ 1000.—
Membru pe viață al „Asociațiunii“, odată pentru totdeauna.	„ 500.—
Membru activ al „Asociațiunii“, anual	„ 50.—
Membru ajut. al „Asociațiunii“, anual	„ 10.—

35118
Biblioteca populară a Asociațiunii „Astra“.

Anul al 20-lea.

Nr. 174.

1930.

Steaua dela Răsărit

Cântări de stea și colinde

adunate de

BCU Cluj / Central University Library Cluj

N. I. Dumitrașcu și Preotul Valeriu Crișan.

Biblioteca Universității Regala Ferdinand I.
din CLUJ.

№.....524 1931.....

EXEMPLAR LEȚAL.

Editura Asociațiunii „Astra“, Sibiu, Strada Șaguna 6.

Tiparul Institutului de arte grafice „Dacia Tratană“, s. a., Sibiu.

Cuvânt înainte.

Colindele tipărite în broșura de față vor prinde bine pe satele noastre.

De pretutindeni ni se cer cărți religioase, dovadă că poporul nostru este adânc religios.

Ce frumoase mărturisiri conțin și colindele acestea! Se ridică omul cu cugetul spre ceace este curat și bun și aduce prinos de laudă, plin de cucernicie, cu buze neîntinate, în seara sfântă de Crăciun și în zilele ce-i urmează. Se întreamează sufletul cu îndemnurile acestea și mai învață și alta: să fie milostiv, să se gândească la cei săraci, să ajutore pe cel strâns cu ușa. Adevăratul creștin numai atunci este vrednic de numele de creștin.

O mică minune este cum s'au așternut pe hârtie colindele acestea. Ele au fost adunate cu scumpătate din partea unui... șef de gară și a unui preot român. Cam neobișnuit lucru să se îndeletnicească cu scrisul un șef de gară! Dl N. I. Dumitrașcu, căci așa e numele celui ce a îndrăgit plăsmuirile poporului: cântecele, baladele, poveștile, adecă „folklorul“, a petrecut ani îndelungași, după războiu, în Ardeal, la Șercaia și la

Codlea, lângă Braşov, şi a scris ceea ce a auzit dela sătenii din comunele pe unde a ajuns. A mai adăogat şi „folklor“ din alte comune din fostul Vechiu-Regat. Aşa a tipărit o grămadă de broşuri preţioase, pe cari i le-a tipărit, unele, chiar şi „Academia Română“, cea mai învăţată societate la români şi pe cari le-a introdus, că-rora le-a scris prefaţa, chiar şi vestitul profesor, dl Nicolae Iorga.

Părintele Valeriu Crişan i-a dat mână de ajutor. şi Sfinţia Sa şi aşa, înmănunchiate, apar acum aceste frumoase cântări de stea şi colinde, spre bucuria noastră, a tuturor.

Fie ca broşura de faţă să colinde din mână 'n mână, dela tânăr la bătrân şi să prilejească ceasuri de întremare şi înălţare sufletească. Vai, multă lipsă ducem noi de astfel de întremare în zilele noastre de dihonie şi de ură turbată!

N'avem decât să mulţămim şi celor cari au adunat aceste preţioase cântece şi colinde şi cari au contribuit astfel să nu se piardă acest obicei frumos al colindatului.

Românul zice: ţine minte!

E vorba de ţii minte? Colindele astea sunt vrednice de ţinut minte.

Răspândiţi-le!

I.

CANTĂRI DE STEA.

a) Nașterea Domnului nostru Isus Christos.

— Se cântă de copiii, cari merg cu steaua pe la gospodari, în seara de Ajun a Crăciunului, când încep să răsară stelele. —

CĂNTAREA I.

O stea, sus răsare,
Da fi taină mare!
Steaua varsă raze,
La maghi luminează;
    Și maghii grăiesc,
    Graiu filozofesc,
(Că de când pământul,
S'a 'nceput cuvântul):
„— Și nouă ne serie
La astronomie,
    Că s'a născut jos
    Un 'Mpărat Christos,

Din cetatea lui David,
 Din duhul sfânt zămislit.
 Și în ce chip a venit?
 O Fecioară L'a născut...
     Născând pre Christos,
     Lumii de folos;
 Și a Sa ivire,
 Ne 'nvață 'ntoemire!...—“
 Pentru-aceea ne rugăm
 Și în genunchi îți cădem,
 Privește și către noi,
 Că suțtem în mari nevoi,
 Dați-ne darul lumesc,
 Că e sfânt, dumnezeiesc!
 Iar de-acum până 'n vecie,
 Mila Domnului să fie,
 Tuturor cu bucurie,
 Și cu mare veselie!...¹⁾

CÂNTAREA II.

Trei Crai dela Răsărit,
 Spre stea au călătorit;
 Ei 'nainte cum mergea',
 Steaua lor tăgăduia!

¹⁾ Din comuna Hălăngești-Zăicoiu, județul Doljiu.

Și lor le-a fost de-o 'ntrebare,
 De-o Naștere de-un Crai mare;
 De-o Naștere fericită
 Ce-a fost lui Irod urâtă...—
     Iară Irod împărat,
     Rău foarte s'a supărat,
     Mare oaste-a ridicat,
     Mulți prunculeți a tăiat!
 Paisprezece mii de prunci,
 De doi ani și 'n jos mai mici,
 De doi ani și mai în jos,
 Ca să taie pe Christos...

BC UCluj / Geniu Universitatii Cluj

Glas în Roma s'auzit,
 Tipete și tânguit!
 Temându-și a sa domnie,
 Că-l scoate din 'mpărăție,
 S'aruncat în grea urgie! —
 Dumnezeu să ne păzească
 De urgia 'mpărătească!
 Iar de-acum până'n vecie,
 Mila Domnului să fie
 Tuturor cu bucurie,
 Și cu mare veselie!...¹⁾

1) Culegere din comuna Hălăngești-Zăicoiu, județul Doljju.

CÂNTAREA III.

Astăzi Christos s'a născut,
 Precum s'a prezis de mult,
 Că o Fecioară Maria,
 Îl va naște pe Mesia... —
 Oamenii s'au bucurat,
 Când de veste li s'a dat!
 Numai Irod împărat,
 Tare rău s'a supărat,
 Căci *temea* împărăția
 Că i-o va lua Mesia...
 Dar fiind-că el n'a știut,
 Locul unde s'a născut,
 Poruncit-a la ai săi,
 Să taie prunci miștel;
 Prunci de doi ani mai în jos,
 Doar de-o tăia pe Christos...
 Cei trimiși au ascultat,
 Mulți coconi miel au tăiat!
 Dumnezeu, El, ce și-a zis?
 Ce-a plănuit în ascuns,
 Irod, tiran blăstămat,
 Că planul i l-a stricat!...
 Un înger a coborât
 La Iosif când a dormit,

Și i-a zis ca să pornească
 În Egipt să poposească!...¹⁾

CÂNTAREA IV.

'N Viplaimul jidovesc,
 S'a născut Domnul cerese;
 Iară Irod, împărat,
 Foarte rău s'a tulburat,
 Și-a poruncit de-a tăiat
 Patrusprece mii de prunci,
 Toți copiii mărunți, de-i mici,
 Dela doi ani mai în jos,
 Ca să taie pe Christos...
 Pre Christos nu L-au putut,
 Căci Tatăl cu-al Său Duh sfânt
 L-au trimis în Egiptie,
 Ca să-L scape de urgie, —
 Fie 'Mpărat pe veciel..
 Mila Domnului să fie, —
 Dumneavoastră bucurie,
 Și nouă de veselie! ²⁾

¹⁾ Dela *Valer Luca Prună*, din comuna *Sercaia*, județul *Făgăraș*, și cules în iarna anului 1923—24.

²⁾ Culeasă din comuna *Mărgineni*, județul *Făgăraș*.

CÂNTAREA V.

O! Iroade împărat,
 Te-ai umplut de răutate,
 Căci cu poruncile tale,
 Ai umplut țara de jale!
 Nici-o casă-i nescutită,
 Nici-o maică fericită;
 Fără toate lăcrămate
 Și de săbii sfășiate!... ¹⁾

CÂNTAREA VI.

O, ce veste minunată,
 În Vișlaim se-arată, —
 Cerul strălucea,
 Ingerul venea,
 Pe rază curată ...

Că în Vișlaim, Maria,
 Și-a sfârșit călătoria,
 Și 'ntr'un mic locaș,
 Din acel oraș,
 A născut ²⁾ Mesia!

---

¹⁾ Culegere făcută în comuna *Mărgineni*, județul Făgăraș.

²⁾ (pe).

Bucurați-vă cu toții,
 Că s'a stins puterea morții,
 C'astăzi, s'a născut,
 Cel fără 'nceput,
 Cum au spus prorocii ...

Ingerii frumos cântară,
 Și păstorii-L laudară ;
 Dela Răsărit,
 Craii au venit
 Și I se 'nchinară!

Și cuprinși de fericire,
 Domnului au dat mărire,
 Și 'n genunchi s'au pus,
 Aur d'au adus
 Smirnă și tămâie ...

Ceastă serbătoare mare,
 S'o prășnuim fiecare
 Și să ne 'nchinăm
 Să Îl laudăm,
 Cu credință tare !... ¹⁾

---

1) De pe Târnava Mică, Ardeal, culeasă în 1921,
 Altă variantă în ale mele „Cântări de stea și
 Colinde”. Nr. 5—6 din Biblioteca populară „Ramuri”.
 Craiova, 1923, sau în Nr. 19—20 în Biblioteca Socie
 tății „Steaua”, București, 1928.

CÂNTAREA VII.

Astăzi am văzut minune,
 Care 'ndată o vom spune ;
 Astăzi toate s'a 'mplinit,
 Precum a fost proorocit,
 Despre Christos, Mesia,
 Toate s'a 'mplinit așa !
 Unde este acum un om,
 Precum a fost Solomon,
 Să-i cântăm *aleluia*,
 Din cântare'-acestuia ?... —

Să trecem la Palestina,
 Unde-a răsărit lumina ;
 Să trecem și 'n Difaem,
 Lumina să o vedem,
 Căci o Fecioară, ca maică,
 A născut Fiu fără de taică ;
 Acelui să ne 'nchinăm,
 Credincioșii să-i strigăm :
 „ — Vino, frățiorul meu,
 Vino, că-s doritul tău ;
 Dino la grădina ta,
 C'a 'nflorit rudenia :
 Da 'n ce chip a odrăslit
 Și frumos a răsărit !...

Din Ioachim și Ana,
 Ca să plinească taina ;
 Taina cea din veci ascunsă,
 Și de nimenea pătrunsă !...¹⁾

CÂNTAREA VIII.

Astăzi toți sărbătorim
 Nașterea din Diftaim,
 A lui Christos, Dumnezeu,
 Că ne-a mântuit de rău.
 Azi împăratul ceresc
 E'n sălaș dobitoceș ;
 S'a născut pre fân uscat,
 De îngeri înconjurat. —
 Din sămânța lui David,
 Din Duhul sfânt zămislit ...

Mare Dumnezeule,
 A-tot ținătoriule,
 Ție noi îți mulțămim,
 Și pre Tine Te mărim !...²⁾

---

1) Din comuna *Mărgineni*, județul Făgăraș.

2) Din comuna *Mărgineni*, județul Făgăraș.

CÂNTAREA IX.

Iosif și cu Maria,
 În Vișlaim însera,
 Loc în case nu avea,
 Și-și gătiră peștera;
 Locul cel întunecos,
 Unde se născu Christos. —
 S'a născut prea luminat,
 Ca un mare împărat,
 Din Lumina cea cerească,
 În coliba păstorească!
 Amin, Doamne, slavă Ție, —
 Dumneavoastră bucurie,
 Și nouă de veselie!... 1).

---

1) Din comuna *Mărgineni*, județul Făgăraș și cules în iarna anului 1924—5.

II.

LA STEA.

— Se cântă în tot timpul serbătorilor, pân' la Anul Nou, cât și în primele zile; iar în ziua de Sfântul Vasile și zilele următoare, în timpul ospătărilor, legându-se de alte fapte din viața Domnului. —

a) Preamărire a Domnului.

CÂNTAREA X.

Doamne Isuse Christoase,
 Steaua noastră luminoasă,
 Ce din cer Te-ai pogorât,
 Din Fecioară Te-ai născut;
 Pentru-aceea Te rugăm,
 Și 'n genunchi noi îți cădem,
 Să primești daruri lumești,
 Să ne dai dumnezeești!

Iar de-acum pân' la vecie,
 Mila Domnului să fie;
 Tuturor cu bucurie,
 Și nouă cu veselie!... ¹⁾

CÂNTAREA XI.

Noi umblăm și colidăm,
 Pre Christos noi căutăm ...

---

¹⁾ Culegere făcută în Hălăngești-Zăicoiu, județul Dolju.

Il cătarăm și-L aflarăm,
 După ce noi mult umblarăm,
 În ieslea dobitocească,
 Între ceata îngerească ...
 Noi Îl lăudăm
 Și I ne 'nehinăm!... ¹⁾

b) Vinderea, judecata și răstignirea Lui.

CÂNTAREA XII.

Când Christos cina la masă,
 Stau Ovreii după casă;
 Când Christos găta de cină,
 Merse subț pomii în grădină;
 Când Iuda L-a sărutat,
 Ovreii L-au și legat!
 L-au legat și L-au purtat
 Păn' la casa cea de sfat...
 Sfatul era hotărât,
 Ca să fie răstignit! —
 Pre cruce de brad L-au pus,
 Cu sulța L-au împuns,
 Sângele pre cruce-a curs ...
 Mulțimea tare-a strigat:
 „ — Sângele-i nevinovat!

¹⁾ Scris după Valer G. Prună, din comuna Șercaia, județul Făgăraș.

..... “
 Soarele s'a 'ntunecat,
 Luna 'n sânge s'a 'mbrăcat,
 Apele s'au tulburat,
 Și munți s'au cutremurat!¹⁾

CÂNTAREA XIII.

Când Christos cina la masă,
 Jidovii pe după casă ...

lud' afară a ieșit,

Cu Jidovii-a vorovit :

„— Dați-mi treizeci, în argint,
 Pre Christos ca să vi-l vând“.

Și când banii i-au pus jos,

Pre Christos îndat' L'a scos,

Sus în munte că L-au dus,

Cu suliță L-au străpuns . . —

Apă și sânge ce-a curs,

Maica Sfântă I le-a strâns

'Ntr'o uleică de argint,

Să fie de miruit l... ²⁾

1) Seris din comuna *Mărgineni*, județul Făgăraș,
 în iarna anului 1924 -5.

2) Cules din jurul comunei *Sercaia*, județul Fă-
 găraș.

CÂNTAREA XIV.

Scoală gazdă, n'adormi,
 Ca să vezi pe Jidovii
 Cum Îl duc ei pe Christos,
 Domn în lume cu folos..
 Dar nu-L duc să-L omenească
 Ci Îl duc să-L chinuiască...
 Și ce chin, ce chin l-au dat,
 Atuncia când L-au aflat?
 l-au dat întâi un pahar,
 Cu un gust foarte amar;
 L'a'ncuiat în zid de piatră!
 Vine Maica Prea-curăță,
 Tot plângând și lăcrămând...
 Geaba Maică Prea-curăță,
 Geaba-ți plângi și tânguiești,
 Că nimic nu-ți folosești!
 la mai bin' o măturea
 Și începe-a mătura,
 Zidu-'n patru s'o crăpa, —
 Și Christos se va'nălța!... ¹⁾

---

¹⁾ Din comuna *Mărgineni*, județul Făgăraș, cules în iarna anului 1924—5.

CÂNTAREA XV.

Sus la munte în Golgotă,
 Ochilor ce s'arăta ?
 Mândră cruce se ridică,
 Dar oare cui o ridică ?
 Lui Christos să-l răstignească
 Lumea ca s'o mântulască.
 Strigă Jidovii mai mari,
 Ce se credeau mari și tari :
 — „Răstigniți-L pe Christos,
 Că nu ne e de folos; Library Cluj
 Și de nu-L veți răstigni,
 Nouă 'Mpărat nu ne-o fi !“
 Pe Christos L-au răstignit,
 Cu pironi L-au pironit,
 Cu brâuș de rug L-a 'ncins,
 Cu sulia L-a străpuns, —
 Sângele părau de-a curs !
 De milă și de bănat,
 Soarele s'a 'ntunecat,
 Luna 'n sânge s'a 'mbrăcat;
 Stelele de jumătate
 Au rămas întunecate ...
 Piatra 'n patru-a alergat,

Văile au hăuat,
Munții 'n două s'au crăpat! ¹⁾

CÂNTAREA XVI.

În ceruri s'au adunat,
Îngerii la mare sfat,
Sfătuind Dumnezeirea
Să-și îplinească zidirea;
Iar zidirea s'a 'mplinit,
Cum proorocii au vestit!...

BCU Cluj, Centrul de Cercetări Literare Cluj
Iuda, iubitor de bani,
Grăi către-ai Lui dușmani:
„—Dați-mi treizeci de arginți
Să vi-L dau să-L răstigniți!”
Și L-au răstignit pre cruce
Și l-au vărsat sfântul sânge;
Cu capul L-au aplecat,
La Golgota L-a 'nălțat...
Bătutu-l-a cuie 'n mâni,
L-au pus cunune de spint;
Bătutu-l-a cuie 'n piept,
L-au dat fiere și oțet;

---

¹⁾ Seris în iarna anului 1924—5, în comuna Mărgineni, județului Făgăraș.

Bătutu-l-a cuie 'n talpe,
 I-au dat fiere să-L adape;
     Cu sulța L-au străpuns,
     Apă și sânge l-a curs! —
 Munții s'au cutremurat,
 Pietrile s'au despiciat,
 Ape mari s'au turburat,
 Cerul s'a întunecat;
 Soarele 'mbrăcat în sânge,
 Ingerii 'ncepur'a plânge!... —
 Răbdași Doamne grea pedeapsă,
 Pentru-a noastră tristă viață;
 Răbdași, Doamne, răstignire,
 Pentru a noastră mântuire;
     Și Te-ai dat în chip de rob,
     Ca să scoți lumea din foc;
 Și Te-ai dat în chip de slugă,
 Ca să scapi lumea din muncă;
 Și pre pământ pace bună
 Peste oameni fii cunună!
 Iar de acum până 'n vecie,
 Mila Domnului să fie
 Tutulor cu bucurie,
 Și cu mare bucurie!... 1)

---

1) Din comuna Hălăngești-Zăicoiu, județul Doljiu.

CÂNTAREA XVII.

Umblă Maica după Fiu,
 Umblă Maica după Fiu,
 Tot plângând și întrebând :
 — N'ați văzut pe Fiul sfânt ?
 — Nu, noi că nu L'am văzut,
 Că tocmăi să-L fi văzut,
 Și nu L-am fi cunoscut ...
 — De-a-L cunoaște ați putut
 Pre semne e cunoscut :
 Că în fața Fiului,
 Serisă-i raza soarelui ;
 Iar în sânu-I, lună plină,
 Luna plină cu lumină ;
 Iar în cei doi umerei,
 Strălucește luceferei ...
 — Maică, dacă e așa,
 Noi îți dăm o veste rea :
 Că-i în Curtea lui Pilat,
 Răstignit pre lemn de brad,
 Cu jidovi înconjurat ;
 Cunună ghimpoasă tare
 Pre capul Sfinției Sale ...
 Pre cruce de brad L-au pus,

Cu sulița L-au împuns,
 Sânge și apă de-au curs...
 Maica cum prinse de veste
 Cum că lucru așa este,
 Începù tare a plânge,
 Inima-I bătea în sânge! —
 Ingerii o ceată mare,
 Sboară la Ea cu 'ntristare
 Și pe aripi O lua,
 Sus la cer o ridica...
 Maica Sfântă cuvânta,
 Și către îngeri zicea:
 — Fiul meu tot Domn va fi
 Și lumea va mântui;
 Pre cei răi va pedepsi,
 Pre cei buni va milui!...

Și te 'ntoarce cruce 'n masă,
 Să fii gazdă sănătoasă!...¹⁾

---

¹⁾ Din jurul Făgărașului, euleasă în 1923.

III.

TOT „LA STEA“.

— Și acestea, se cântă tot în serbători, după celelalte cântări de stea, având un anumit scop, ce se poate arăta cu acest prilej.

a) Păcatul strămoșese.

CÂNTAREA XVIII.

Sus în poarta Răului,
 La pomul Edemului,
 Sunt își Doamne mese 'ntinse,
 Sunt și jerturi multe scrise,
 Și făclii d'albe aprinse ...
 Dar la masă cine șeade?
 Șeade Domnul, Dumnezeu,
 Și cu sfinți în jurul Seu.
 Și-al doilea 'n corn de masă?
 Șeade Ioan,
 Sfântul Ioan,
 D'al treilea 'n corn de masă?
 Șeade Petru,
 Sfântul Petru.
 D'al patrulea 'n corn de masă?
 Șeade Adam,

Moșul Adam,
 Asculta
 Și lăcrăma ...
 — Știi Adame, ori nu știi
 Când veniși aici întâi,
 Slobod în Rai te-am lăsat
 Și poruncă Eu ți-am dat,
 Din toți pomii tu să mânei,
 Făr' mijlocul să-l atingi ...
 C'acel pom este oprit.
 Și trebuie ocolit;
 C'ala-i pomul lui Iuda
 Și te poate înșela
 Alături cu *gazda* ta ...

Adam plânge și se roagă :
 — Doamne Sfinte, Doamne dragă !
 Doamne 'ndură-Te de mine
 Și lasă-mă 'n Rai la tine,
 Că eu nu mă pot lăsa,
 De sfânta grădina Ta ;
 De mirosul florilor,
 De sborul albinelor !... 1)

---

1) Din comuna *Mărgineni*, județul Făgăraș.

CÂNTAREA XIX.

De când cu moșul Adam,
Și cu moașa Eva 'n Rai. —

Raiule, grădină dulce,
Eu din tin' nu m'aș mai duce,
De mirosul florilor,
De *svonul* albinelor ...
— Fire-ai șearpe blăstămat,
Că pre noi ne-ai îndemnat,
De-am mâncat din măr un măr,
De-atuncia-i iarnă și ger! —
Fire-ai șearpe blăstămat!
Când te-am găs' în drum culcat,
Capul să ți-l fi tălat!
Te am lăsat la Dumnezeu,
Să-ți îngroape trupul tău
La fântân' *Oceanului*,
In apa Iordanului!... ¹⁾.

b) Diferite

CÂNTAREA XX.

O pricină minunată,
Din 'nceput, din lumea toată;

---

¹⁾ Serisă din comuna *Mărgineni*, județul Făgăraș.

Din 'nceput și din vecie,
Precum la carte ne scrie :

Cărțile, scripturile,
Toate 'nvățăturile ;
Cuvântul cel *tipărit*,
Nouă ni s'adeverit !

Că moartea e 'nșelătoare
Și foarte amăgitoare,
Că 'nșeală și amăgește
Și pre toți îi prilostește,
Pre Domni și pre bogați mari
Și pre cei ce sunt mai tari ! —
Că 'mpărații și toți Craii,
Fac cetățile cu aii,

Mai vartos se nevoiesc,
Cu șanțuri le ocolesc ;
Cu șanțuri, cu ziduri 'nalte,
Cu porțile ferecate ;
In șanțuri și 'n fier legate,
Par'că n'ar mai avea moarte ! —
Ba 'ntr'un sat să locuiască,
De moarte să nu gândească,
Că moartea e faptă mare,
De tot omul frică n'are,
Și moartea când urea să vie,
Nu-i dă veste ca să știe,

Ci mi-l ia cum se găsește,
 Sufletu-i din piept răpește,
 Din scaunul luminat,
 Îl trânteste moartea 'n pat ;
 Din scaunul zugrăvit,
 Îl trânteste la pământ ;
 Din loc verde și frumos,
 Îl trânteste moartea jos ... —
 Lasă haine de mătăasă,
 Intră 'n groapa 'ntunecoasă ;
 Lasă haine de argint
 Și intră 'n negrul pământ !
 Când îl scot din curte-afară,
 Numele lui se uitară !

Uita-i-se-va cuvântul
 Cui a 'mpresurat pământul ;
 Am feciori și de-or voi,
 La slujbe m'or pomeni
 Ș'or da milă pentru mine
 Ș'oiu merge la Rai cu bine !

Iar de-acum până 'n vecie,
 Mila Domnului să fie

Tuturor cu bucurie
Și cu mare veselie !... ¹⁾

---

c) **Proorocirea.**

— Incheiere, ce se spune de un stelar, după cântările stelei. —

I.

PROOROCIRE

ce se zice după cântarea întâi.

Ascultați dumneavoastră, Cluj
Cinstiți boieri mari,
La acești trei crai filozofi, cari mergând
Și lumină purtând,
Au găsit pre Isus, prune mic, înfășat,
In iesle culcat,
Cu mare bucurie au strigat:
— „La anul și la mulți ani“ ! ²⁾.

---

¹⁾ Cules din comuna *Hălăngești-Zăicoiu*, județul Doljiu.

²⁾ Culegere din comuna *Hălăngești-Zăicoiu*, județul Doljiu.

II.

Fecioară, Fecioară, cea mai spre ființă,
 Ingerii în peșteră cu maghii slăvesc,
 Cu steaua călătorească,
 Că pentru noi s'a născut un cocon fânăr,
 De curând, Dumnezeu,
 Cel mai 'nainte de toți vecii! —
 La anul,
 Și la mulți ani cu sănătate!... 1)

B.

COLINDE.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

— Timpul colindatului, e, din miez de noapte spre zori, în ziua de Crăciun după ce omul și-a făcut somnul. Cu colindatul umblă *tinerii*, ba câte-odată și cei *insurași*, arătând prin acest fapt, dragostea ce-o au pentru obiceiul vechiu, față de tinerii ce încep a-l părăsi. —

I.

COLINDE RELIGIOASE.

a) La Nașterea Domnului.

I.

Asta-i o zi mare,
 Zi de serbătoare;

---

1) Culegere din comuna *Hălăngești-Zăicoiu*, județul Doljiu. Se zice după cântările de stea.

Ziua de Crăciun,
 Când s'a născut Fiu,
 Din Maică curată,
 Trup făr' de păcate ...
 Doi îngeri din cer,
 La Ea au venit,
 Pe Fiu de-a cerut:
 — Dă-ni-L nouă Maică,
 Să ți-L botezăm ... —
 Lor că li L-au dat
 Și 'n poale L'au luat,
 La râu L-au plecat,
 'N apă L-au spălat,
 'N râu L-au botezat ...
 Și nume I-au pus,
 Domnul nost' „Isus“,
 Car' să stăpânească,
 Cerul și pământul,
 Și pre noi de-a rândul!... 1)

II.

De când Domnul s'a născut,
 De pământul a făcut,
 Și cerul a ridicat,

---

1) Cules din comuna *Mărgineni*, județul Făgăraș în iarna anului 1924—1925.

Între trei stâlpi de argint,
 Mai frumos l'a 'mpodobit :

Tot cu stele

Mărunțele,

Și cu lună cu lumină,

Și cu soare cu căldură!

Cruce nouă în fereastră,

Să fii gazdă sănătoasă!... ¹⁾

=====
 b) Diferite.

III.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sus în poarta cerului,

Toama 'n fața Rădăului

Dumnezeu a strâns sobor,

Ca să-i fie mai ușor ;

Tot din Sfinți,

Și din părinți,

Și din îngeri,

Tot de-i tineri ...

Cari din sfinți se va afla

Să se bată cu Iuda ...

Iar Ilie,

---

¹⁾ Culeasă din comuna *Mărgineni*, județul *Făgăraș*.

Sfânt Ilie,
 Din preajma Sfintei Mărie,
 El din graiu așa grăia :
 — Da' eu Doamne, mă voiu bate,
 Numai dă-mi să am eu parte :
 Tunetul și fulgerul,
 Și înghețul din Crăciun,
 Și oiu tuna
 Cât oiu tuna
 Și mai mult oiu fulgera,
 Și cu 'nghețu' oiu îngheța ... —
 Când tună întâia oară,
 Iuda tare tremurără ;
 Când tună și-a două oară,
 Iuda sta gata să moară ;
 Când tună a treia oară,
 Iuda în șeapă crăpară !. . 1)

IV.

Poruncind ²⁾ Sfânta Marie
 Pela toți Sfinții să vie ;

---

1) Seris dela *Valer L. Prună*, din comuna *Șercaia*, județul Făgăraș.

2) A *porunci* : eu înțeles prin Țara Făgărașului de a trimite vorbă.

Toți Sfinții că s'au grăbit,
 Și cu toții au venit,
 Maica 'n brațe Fiu a luat,
 Și cu toții au plecat.
 Și porniră, cât porniră ...
 Puse jos, se hodiniră ...
 Subt umbră de lemn de plop.
 Plopul umbră nu le-a dat,
 Ea din greu l-a blăstămat :
 — „Fire-ai, ploape, blăstămat
 Și de mine și de Fiul ;
 Bată vântul, nu mai bată,
 Frunza ta să și se bată !...“ —
 Și porniră, cât porniră,
 Puse jos, se hodiniră,
 Subt umbră de lemn de *tisă* ¹⁾
 Tisa umbră lor le-a dat,
 Ea atunci a cuvântat :
 — „Fire-ai, tisă, hodinită
 Și de mine, și de fiul ;
 Bată vântul, nu mai bată,
 Frunza ta să nu se bată !...“
 Și porniră,
 Cât porniră,

---

1) Un fel de brad.

Și călcă din piatră
 'N piatră.

Piatra 'n trei s'a desfăcut,
 Trei izvoare au ieșit :
 Un izvor de lapte dulce,
 Un izvor cu apă lină
 Și-un izvor de mir cel sfânt.
 Cu laptele s'a scăldat,
 Cu apa s'a botezat,
 Cu mirul s'a miruiat !...¹⁾

V.
 BCU Cluj / Central University Library Cluj

La o masă *rotilată*,
 Șeade Maica Prea-curată
 C'un prunc frumușel în brațe.
 Se închină
 Și suspină ...
 Îngerii la Ea venea :
 — Ce Ți-i Măiculița mea.
 De Te 'nehini
 Și tot suspini ?...
 — Cum să nu suspinez Eu,
 Când văd ce-i 'mprejurul meu ?...

¹⁾ Din comuna *Mărgineni*, județul Făgăraș.

Că sunt oameni pre pământ,
 Fără pic de crezământ,
 Se scoală de dimineață,
 Nu se spală, nu se roagă,
 Făr' pleacă la făgădău ¹⁾
 Suduind pre Dumnezeu ...
 Frică nu li-i că-i trăznește
 Și pre loc îi potopește !... ²⁾

VI.

La Roșu, la Răsărit,

Turturica mea! ³⁾

Este-un pom mândru 'nflorit.

Dar la umbra pomului ?

Este o masă

Numai 'n mătasă !

Dar la masă cine șeade ?

Șeade Maica supărată.

Vine Domnul și o 'ntreabă :

— Ce stai Maică supărată ?

— Da' Eu, Doamne, cum n'oi fi,

¹⁾ Cârciună.

²⁾ Serisă în iarna anului 1924—1925, în comuna Sebeș, județul Făgăraș.

³⁾ Cuvinte ce se repetă de câte două ori, după fiecare rând.

Că 'n vremea bisericii,
 Sed oamenii 'n fãgãdãu ¹⁾
 Și uitã de Dumnezeu;
 Beau *vinars* ²⁾ și se îmbatã,
 Biserice' o face uitatã!
 Doamne, cum i-aș pustii,
 Dar mi-e milã de copii,
 Cã rămân săraci pustii!...
Turturica mea! ³⁾

VII.

— Hai, fiule, la oraș,
 La oraș, la Fãgãraș...

Se luarã,
 Se dusarã,
 În mijloc' orașului
 La casa bogatului.
 — Bunã-cinã, om bogat!
 — Mulțumim, m'am săturat!

---

1) Cãrciumã.

2) Rachiu.

3) Serisã dupã fata *Raveca Olteanu*, de 12 ani,
 din comuna *Mãieruș*, județul Mureș, când ne-a co-
 lindat.

Este o variantã.

Bună-i cina, nu-i de voi,
Că-i de boleri ca de noi!... —

Se luară,
Se dusară
La casa săracului,
În capul oraşului,
— Bună-cină, om sărac!
— Bună-cină, — nu-i de-ajuns!
Da 'mprumut că vom lua,
La'olaltă vom cina ... —

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Se luară,
Se dusară
Păn' la poarta ladului ...
— Vezi tu, Petre, vezi?
Ce vezi?...
— Văd casa bogatului
În mijlocul ladului!

Se luară,
Se dusară
Şi la poarta Raiului ...
— Vezi tu, Petre, vezi?
Ce vezi?...

— Văd casa săraecului,
 În mijlocul Raiului !
 ...Asta-i plata Domnului !... 1)

II.

COLINDE TRADIȚIONALE.

a) De flăcăi.

VIII.

Doamne, 'n culmea munților,
Leroi Doamne! 2)
 Către fundul zărilor,
 În fața câmpiilor,
 În iarba poenilor,
 Născut-au,
 Crescut-au
 Doui-trei păltiori,
 Doui-trei frățiori,
 Sus, frunză mărcuntă,
 Jos cu umbră groasă ...
 Iar subt umbra lor,
 Cine s'adumbresc ?

1) Seris din comuna *Mărgineni*, județul Făgăraș,
 în 1924—5.

2) Cuvinte ce se repetă,

Cele oști leșești,
 Și oști românești ...
 Leșii, domn își au,
 Iar Românii n'au !
 Și ce-au mai umblat,
 Ce-au mai trepădat,
 Până au aflat,
 Că chiar ăst bun d'om,
 Are un cocon,
 Pe nume Mihai,
 Bun de-al pune Crai...
 Și ei îl cerură :
 — Dă-ni-l, taică, dă-ni-l,
 Dă-ni-l mamei, dă-ni-l ! —
 Tata se 'nvoia,
 Iar mama-l oprea :
 — Noi cum vi-l 'om dare,
 Că încă nu-i mare,
 Ci e crudicel,
 Și prea subțirel,
 Și încă nu știe
 Ce în lume, fie,
 Sabia a 'nceinge,
 Mijlocel a frânge,
 Cisme a 'nceățare,
 Cal a 'nceălecare ;

Călu 'n frâu a strânge,
 Grele oști a 'nfrânge ... —
 Și iar îl cerură:
 Dă-ni-l, taică, dă-ni-l,
 Dă ni-l, maică, dă ni-l,
 Că în oastea noastră
 Sunt oșteni bătrâni,
 Cari l'o 'nvățare,
 Cal a 'ncălecare,
 Oștile-a purtare,
 Sabia a 'nceinge,
 Calu 'n frâu a strânge,
 Pe dușman a 'nfrânge;
 Și l-om dăruire,
 Cu un lung vestmânt,
 Lung până 'n pământ,
 Cu zale cusut,
 Frumos zugrăvit,
 Odoarele toate,
 Pe piept și pe spate:
 Soarele cu razele,
 Cerul tot cu stelele,
 Luna cu luminele,

Pământul cu florile !
 . . . . .

Ne 'nchinăm cu vreme bună ! ¹⁾

b) De jete.

IX.

Înainte a cestor curți,
 Hai leroi, leroi, leroi, ²⁾.

Crescutu-mi-a,

'Nfloritu-mi-a,

Câți-va meri

Și câți-va peri. BCU Cluj Central University Library Cluj

Pe subț meri cine se plimbă ?

Cin' se plimbă, cine umblă ?

Plimbă-se o copilă,

Cu flori d'albe la costiță ...

Se tot plimbă și se roagă :

— Plecați-vă crengurele

Cu-ale voastre rămurele,

Să-mi aleg

Și să-mi culeg,

Din vinețe,

¹⁾ Din satele de pe Borcea, județul Ialomița.

²⁾ Viers ce se repetă.

Mohorâte,
 Din albele,
 Frumusele,
 Ca să facem o cunună,
 S'o 'mpletim cu-a noastră mână,
 C'avem fini să cununăm
 Și finuți să botezăm ...
 Finuților dar ce-om da ?
 Ce mult lor le-o trebuia :
 Mielușele
 Ochteșele,
 Să aibă noroc de ele !... ¹⁾

BCU Cluj / Central University Library Cluj

X.

Roagă-se ²⁾ lui Dumnezeu :
 — Fă-mă Doamne ce mi-i face,
 Fă-mă aur, firicel,
 Rădăcină d'argințel,
 Frunză de mărgăritar,
 S'o port ziua 'n cosicioară,
 Și noaptea la inimoară, --

¹⁾ De pe Târnava Mică, Ardeal.

²⁾ „lon“, de pildă, știut de colindători că este îndrăgostit de Ana, și pe drum de-a se lua.

Câți pe mine m'or vedea,
 La mine toți vor rămânea ...
 Peste munți,
 Prin 'nalte curți,
 Fată de-un d'om se plimba ..
 Ana dacă auzea,
 Ea din grai așa grăia :
 — Cumpăr aur firicel,
 Rădăcină de-argintel,
 Frunză de mărgăritar,
 S'o port ziua 'n costioară,
 Și noaptea la inimoară !
 BCU Cluj / Central University Library Cluj
 lară Ana cea frumoasă,
 Să rămâie sănătoasă !... ¹⁾

XI.

la tu Ană, viadra 'n brațe,
 Și mi-ș pleacă prin grădină,
 Prin grădină,
 La fântână, —

---

¹⁾ De obicei, colindătorii zic, ca și aici, anumite fapte, cari se nemereșe, cu acelea ale colindărilor.

Auzită în comuna *Mărgineni*, județul Făgăraș.

Fântân'a fost ocolită
 Tot cu vineți porumbei !...
 Dar nu-s vineți porumbei,
 Ci sunt pețitorii ei. —
 Mamă-sa din grai grăia :
 — Iar tu fică, draga mea,
 Intră 'n casă,
 Așterne masă,
 Și pe masă,
 Grâu revarsă,
 Și pe grâu,
 Colac de grâu,
 Pe colac,
 Un ineluș...
 De-or fi pețitorii tăi,
 Pe ferești că vor veni,
 Inelușul și l'or lua,
 După el, pe doamna sa !... 1)

c) 'De frate și soră.

XII.

Sus, în vârful munților,
 Leroi Doamne ! 2)

1) Din comuna *Mărgineni*, județul Făgăraș.

2) Cuvinte ce se repetă.

Subt cetina brazilor,
Mi-este strunga oilor.

- Dar în strună cine mână ?
  - Mână Ana, cu ochi negri,
  - Dar la uşă cine mulge ?
- Mulge Petre, Făt-frumos.

Grăi Ana cu ochi negri :

- Mulge, frate, cât mai iute ;
- Mulge două,
Lasă nouă,
Lasă nouă,
Las' o droaie,

Că vin nori negri de ploaie ...

Grăi Petre, Făt-frumos :

- Soro, nu te spălmânta !
- Cată 'n zare şi-i vedea,
Că nu-s nori de ploaie, grei,
Ei sunt peştorii tăi,
Ce-or veni mai în spre seară,
Pe tine să mi te ceară ...
Şi mai cer pe lângă tine,
Cer o sută
De-oi cornute,
Şi-o mie de miorele,
Şi pe murgul după ele,

Înșeuat și înfrâuat,
 Cum e bun de 'ncălecat ...
 Grăi Ana cu ochi negri :
 — Frate, nu te 'nspălmânta,
 Că eu grabnic voi intra
 'N cel celar
 De stejar,
 Iau o iie,
 Dintr'o mie,
 Și ștergar de pe tîpsie ;
 Fotă de mătăsărie,
 Și brâu lat
 Din Tarigrad ;
 Și-oiu da ochii în cerneală,
 Sprâncenile 'n condeială,
 Fața albă 'n rumeneală ...
 Peșitori de m'ar vedeare,
 Pe toate că le-ar lăsare ...
 ... Numai pe min' m'ar luare !
 Dar tu frate, tu să-mi dai,
 Dacă vrei ca să mi-l dai,
 Dă-mi pe murgul tău din grajd,
 Înșeuat și înfrâuat,
 Cum e bin de 'ncălecat, —

Spre cinstirea fraților,
 Și jala părinților !...
 Ne 'nchinăm cu vreme bună! ¹⁾

=====
 XIII.

Sorole-o Marie! ²⁾
 Desteia ce ți-a mers,
 Ție ce ți-a mers,
 Sus la 'mpărăție,
 Pe la cea domnie,
 Că ție să-ți dea,
 Ție ca să-ți dea,
 Câmpii cu florile,
 Belșugurile,
 Și tu să culegi,
 Și tu să-mi vrâstezi,
 Tot flori roșioare
 Și mohoricoare ;
 Și să ți le-aduni
 Pe-un cal de cel bun,
 Și să le trimeși,
 Tu să le trimeși,

---

¹⁾ Din țara Făgărașului, de prin jurul comunei
Șercaia,

²⁾ Diers ce se repetă de două ori.

La domn Constantin,
 Cel cu floarea 'n sân,
 Că el vrea să meargă
 'N Răsărit, să vadă,
 Unde s'a născut
 Cel dintru'nceput;
 Lui să I se 'nchine,
 Precum se cuvine. —
 Scoală, soră dragă,
 Scoală, și nu 'ntreabă,
 Și-aprinde lumini,
 Ca tu să te 'nchini,
 Și-ai poți să plecăm,
 Către Vifleem,
 Dup'o stea de sus
 Unde e Isus, —
 Lui să ne 'nchinăm,
 Lui să ne rugăm,
 Să ne mântuiască,
 De rău ne ferească !... 1)

---

1) Din jurul Șercăii, județul Făgăraș.

d) De oameni însurați.

XIV.

Ferice de cel om!...
Drag Domnului din cer! ¹⁾
 De-asupra pe masă,
 Măr a răsărit,
 Gata înflorit,
 Tot flori roșioare, —
 Mere gălbioare... —
 Din sus din-spre Rai,
 Aspru vânt bătea,
 Mărul clătina,
 Merele pica;
 Merele pe masă,
 Jur de jur de masă. —
 Dumnezeu fiind,
 Pe-acolo trecând,
 Din grai a grăit:
 — Cine ți le-a dat?
 — Dumnezeu mi-a dat,
 C'o ploscă de vin,
 Și-o prescură 'n sân...
 Și noi când ne-am dus,
 Unde-am cam știut,

---

¹⁾ Vers ce se repetă.

La sfînte Dumineci,
 La d'albe biserici,
 La omul sârman,
 Și mai *siliman*;
 Și cînd am *tunat*,
 Am *destunecat*,
 Tot cu luminele,
 Și cu prescurele l... ¹⁾

XV.

Doi boieri bătrîni,
 Precum s'au rugat,
 Dumnezeu le-a dat:
 Masă gălbioară,
 Galbenă de ceară;
 Pe mijloc de masă,
 Față de mătasă,
 Cu pom răsădit,
 Mîndru înflorit,
 Cu crengi de argint.
 Cu mere rodit ... —
 ... Boarea le bătea,

---

¹⁾ Auzită în comuna *Mărgineni*, județul Făgăraș.

Jos ele cădea,
 Gazda le strângea,
 Și le trimitea,
 Pe gură de plai,
 Pe poartă de Rai,
 La față de Crai!... ¹⁾

XVI.

Cești boieri bătrâni,
 Precum s'or rugat,
 Dumnezeu le-a dat:
 D'un măr înflorit,
 Cu flori de d'argint...
 Merele-și cădea,
 Gazda le-astrângea,
 La copii le da,
 De se bucura:
 La față de Crai,
 La ușă de Rai!... ²⁾

---

1) Huzită în comuna *Mărgineni*, județul Făgăraș.

2) Din comuna *Mărgineni*, județul Făgăraș.

XVII.

LA IVITUL ZORILOR.

Doi ziori de zi,
 Doi ziori de zi,
 Nu vă revărsați,
 Nu vă revărsați,
 Că noi n'am *somnat*,
 Ci noi e'am umblat,
 Peste munți înalți,
 Pe la dragi de frați:
 Peste munți cu flori, Library Cluj
 La dragi de surori. —
 Și noi e'am văzut,
 Noi am mai văzut,
 Doi vulturi cam suri,
 Lovindu-se 'n guri,
 Din aripi bătând,
 Din ciocuri căscând
 Dup'un fulg de aur...
 Noi ne-am eugetat,
 După el ne-am luat,
 Ca să-l aducem. .
 Cui să-l aducem?
 La ăst gazdă bun,

El să se gătească,
 Să se 'mpodobească
 La a stelei rază,
 Ca el să mi-ș vază
 Unde s'a născut
 Cel dintru 'nceput!... 1)

XVIII.

Dormi tu, gazdă, ori nu dormi,
Hai, lerui, Doamne, lerui 2)
 Dormi tu gazdă, ori nu dormi,
 De-i dormi, apoi te scoală,
 Și scoală și feții tăi,
 Și scoală și fetele,
 Fetele-ți, frumoasele;
 Feții tăi porți să deschidă,
 Fetele lumini s'aprindă,
 Că nu vine fie cine;
 Vine Domnul, Dumnezeu,
 C'un veștmânt
 Până 'n pământ.
 'N mâna stângă

---

1) Din jurul comunei *Sercaia*, județul Făgăraș.

2) Cuvinte ce se repetă după fiecare rând.

O cruce sfântă,
 'N mâna dreaptă
 C'o găleată...
 Crucea-i a bătrânilor,
 Găleata i a pruncilor!... ¹⁾

e) De vânători.

XIX

Se roagă,
 Se roagă,
 Da, Ierui, Doamne! ²⁾
 Niște vânători,
 Pe ei să-i sloboadă,
 Jos,
 Pe poale 'n jos,
 Jos cu negura,
 Până într'o vâlcea...
 Și și-au d'oblicit,
 Aici v'au găsit,
 Unde-aveți livezi,..
 'N mijloc de livezi,
 I un cerb *trestior*, ³⁾

---

1) De pe Târnavă Mică, Ardeal.

2) Vers ce se repetă.

3) Sau *trestior*.

'N gură păltior ;
 Pe coarnele lui,
 'I cunună de zână ;
 Pe spatele lui,
 'S arme voințești ;
 Pe șealele lui,
 'I masă de mătase,
 Da'ndoită 'n șease... —
 De l'am putea prinde,
 Cununa i-am lua-o ;
 Și 'n dar cui i-am da-o ?
 Tot noi că i-am da-o,
 Fetiți găzditii noastre...
 De l'am putea prinde,
 Armèle le-om lua,
 De dar cui le-om da ?
 Tot noi că le-om da,
 Fectorului, gazdă ...
 De l'am putea prinde,
 Masa i-am lua-o,
 De dar cui i-am da-o,
 Tot noi că i-am da-o
 Jupânesii gazdă...
 De l'am putea prinde,
 Cerbul cui l'am da ?

Tot noi, că l'om da
Jupânului gazdă ...

Și-astfel înzestrat,
Cu tot ce i-am dat,
I-am putea a spune
Copii să-și cunune!... ¹⁾

)) De ciobani.

XX.

Pe munții cu florile,
Paște-și Neagu oile;
Paște-le, pornește-le,
Din 'nainte 'ntoarce-le,
'N lături potrivește-le:
Din fluier doinește-le!...

Se scocioară
Vânt de vară,
Frunzele se scuturară,
Oile se speriară!..
Freamăt mare s'a făcut,
Din cer până în pământ! —

¹⁾ Din comuna *Mărgineni*, județul Făgăraș.

Dumnezeu s'a pogorât
 Și din gură a grăit :
 — Măi tu, Neagu, Făt-frumos,
 Și călare și pe jos,
 Ale cui sunt aste oi,
 Căzute în mari nevoi ? —
 Grăi Neagu, Făt-frumos :
 — O, Doamne, milostive,
 Ce stătuși de mă 'ntrebași !
 Ale cui sunt oile ?...
 Și-ale mele,
 Și-ale Tale,
 Eu le pasc și le păzesc,
 Tu le crești și le 'nmulțești ... —
 Grăi Domnul, bucuros,
 Către Neagu, Făt-frumos :
 — Fie-ți fie dăruite,
 Multe și blagoslovite ! —
 Numai tu mie să-mi dai
 Dintre toate ce tu ai :
 La Ispas,
 Câte-un miel gras,
 La Sânzene,

Două miele !...

.....
 Ne 'nchinăm cu vreme bună!... ¹⁾

XXI.

— Cin' umblă cu oile ?

Domnului domnicel ²⁾

— Ion umblă cu oile,

C'un fluier mare, *zicând*...

Cum îi zice,

Turm'o frânge;

Cum întoarce,

Turma 'ntoarce...

Cea mai mică,

Miorică,

Sare ' vânt,

Sare 'n pământ,

Sare 'n fruntea oilor !

Oile s'au spăimântat,

Mare sbierătur' au dat...

Dumnezeu le a auzit,

La ele s'au coborât :

¹⁾ Din Ţara Făgăraşului.

²⁾ După fiecare rând se repetă.

— Ale cui sunt aste oi?
 Ce trec prin așa nevoi?...
 Ale mele
 Și-ale Tale,
 Eu le pasc și le păzesc,
 Tu le crești și le 'nmulțești...
 — Dar tu mie ce mi-i da?
 La Crăciun,
 Un miel mai bun;
 La Ispas,
 Un *punt* de caș;
 La Sânzene,
 Două miele...

Iară Ion cel frumos,
 Să rămâie sănătos!... 1)

=====
 XXII.

Colo 'n vale mai la vale,
 Mari cărduri de oi îmi pare.
 De păzit cin' le păzea,
 Vreamea cu ele-și pierdea?...
 Tot Lucuță, bun viteaz...

---

1) Seris din comuna *Mărgineni*, județul Făgăraș.

El atâta le păzea,
 Până somnu-l obosea !
 El s'a pus și-a adormit
 Subt un pom mare 'nflorit ...
 Atunci Dumnezeu ca sfânt,
 A dat o ploaie cu vânt,
 Oile s'au spăimântat,
 Lucuță s'a deșteptat,
 Oile le-a adunat. —
 ... Dumnezeu din cerul sfânt,
 S'a coborât pe pământ

Pe o scară toată de ceară, Cluj

Pe Lucuță-l întrebară :

— Măi Lucuță, bun viteaz,
 Ale cui sunt *estea* oi,
 Trecute prin mari nevoi ?

Ale mele,

Și-ale Tale ;

Eu le pasc și le 'grijesc,

Tu le crești și le 'nmulțești ...

— Măi Lucuță, bun viteaz,

Bună plat' oiu căpăta ?...

— La Crăciun,

Un cojoc bun ;

La Ispas,
 Un bulz de caș l... ¹⁾

g) Diferite.

XXIII.

Noi umblăm la colindat,
 Ai lerui, Doamne! ²⁾
 Dintr'un sat în celălalt,
 Ai lerui, Doamne!
 Dar gazdele nu-s acasă,
 Ai lerui, Doamne!
 Dar gazdele nu-s acasă,
 Ci-s în vârful munților,
 Să vrăjească stupilor;
 Să-și facă scară de ceară
 Și să coboare 'n țară
 Cu secerea subțioară,
 Să secere la secară
 Și la grâu de primăvară,
 Ca să facă colăcei, —
 Să colindăm pentru ei l... ³⁾
 Ai lerui, Doamne!

1) Seris din comuna *Mărgineni*, județul Făgăraș.

2) Diers ce se repetă.

3) De pe Târnavă-Mică, cules în 1920, cu ocazia serviciului în gara *Copșa Mică*.

III.

SFÂRȘIT DE COLINDE.

XXIV.

„VORNICUL“ VORNICEȘTE
FRUMOS AȘA :

Aceasta,
 Prin aceasta,
 Să se vestească nașterea lui Christos,
 Că noi pe unde-am fost,
 Pe-aproape și pe departe,
 Am învățat puțină carte,
 Puțină carte și înțelepciune,
 Ca să ne facem haine bune,
 Șubă și comănac,
 Că iarna-i greu *clopu*-’n cap ¹⁾
 Nu vă uitați că șuba-i albă,
 Că pe la noi așa-i de treabă.
 Precum stați și ascultați,
 Așa și bani să ne dați.
 Băgați mâna până ’n cot
 Și mai scoateți câte-un zlot;
 Mâinile să vi se întindă,

---

1) *Pălăria* ’n cap.

De pungă să prindă,
 Să scoateți câte-un ban, doi,
 Să ne facem nădragi noi,
 Nădragi noi, crepați pe subt pulpe
 Să putem fugi după vulpe. —
 Dulpea fiind fiară vicleană,
 Și știind că suntem feciori de cătană,
 S'a ascuns după-un butucaș de vie, —
 Pe noi și pe gazdă, Dumnezeu ne ție !¹⁾

XXV.

DUPĂ CE COLINDĂ, „JUNELE”
 ZICE :

Ian' stați, frați, și ascultați
 Și bine seama să luați,
 Cu ce ne cinstește cinstita gazdă ?...
 C'un șold bun de porc,
 Că celălalt e 'n pod,
 Să-l mănânce sănătos !
 C'un dar,
 Cu-al doilea dar,
 Cu șaisprezece galbeni de aur,
 Că noi gândim că nu sunt șaisprezece,

¹⁾ Seris din comuna *Mărgineni*, județul Făgăraș.

Ci gândim, că-i o comoară de-o mie,
 Dumnezeu Sfântul pe gazdă să ție ;
 De unde e'o mână a luat,
 Dumnezeu mai mult i-a dat, —
 Mai mult să-i deie Dumnezeu!
Cu toții :
 Să-i deie Dumnezeu!... 1)

XXVI.

JUNELE „VORNICEȘTE FRUMOS“ AȘA :

Să fii gazdă sănătoasă,
 Să plătești colinda noastră,
 C'un colac de grâu frumos,
 Ca și fața lui Christos!...

Stogul cât casa,
 Colacul cât masa!
 Câți cărbuni pe vatră,
 Atâția boi în potată!
 Câte cioare sburătoare,
 Atâtea vaci mulgătoare!
 Câte paie pe coteț,
 Atâți copii în unghet!... 2)

---

1) Din comuna *Mărgineni*, județul Făgăraș.

2) Din comuna *Mărgineni*, județul Făgăraș.

XXVII.

DUPĂ CE ISPRĂVEȘC DE COLIN-
DAT FECIORII PRIN SAT, CÂNTĂ
APOI ÎN ZORI DE ZI :

— Sculați, nu dormiți,

Voi zori de zori ¹⁾

— Ba noi nu dormim,

Că noi *agerăm*,

Peste munți înalți,

Peste văi adânci,

Unde se bătură

Doi galbeni *zăgani*...

— Pentru ce se bat ?

Pentru un pui și o peană...

Peană și căpătară,

Puii și-i aflare ²⁾

=====
c) *Urări.*

1.

URARE DE ANUL NOU.

Anul nou cu bine,

Cu zile senine,

Și cu sănătate,

Și cu spor la toate,

---

¹⁾ Refren.

²⁾ Serisă din comuna *Mărgineni*, județul Făgăraș.

Să-l petreceți,
 Și s'ajungeți,
 Tot cu fericire
 La a lui sfârșire!

Ploi la timp, noroc la plug,
 Sănătate și bielșug;
 Iar la toate mesele,
 Inimile vesele!

Să trăiți,
 Să 'nfloriți,
 Ca merii,
 Ca perii,
 În mijlocul primăverii;
 Ca vara vărată,
 Ca toamna bogată,
 Ca vița de vii,
 În Sântămării!...

La mulți ani! ¹⁾

II.

Intr'un vârful de argiceel,
Doamnele și Doamnele ²⁾
 Șeade bătrânul Crăciun;
 Lângă bătrânul Crăciun,

1) Din județul Ialomița.

2) Cuvinte ce se repetă după fiecare rând.

Şeade sfântul, sfânt Vasile;
 Lângă sfântul, sfânt Vasile,
 Şeade sfântul, sfânt Ion,
 Lângă sfântul, sfânt Ion,
 Şeade Maica Precista,
 Lângă Maica Precista,
 Şed tot sfinţi
 De-i mai mărunţi,
 Şi cu toţi la un loc,
 Menese lumii mult noroc.
 Şi menesc
 Şi sfătuesc
 Şi de lume se 'ngrijesc! —

Mult noroc şi sănătate,
 Şi cu mare spor la toate;
 Şi la bani şi la bucate, —
 La mulţi ani cu sănătate!... ¹⁾

III.

Dacă vrei să ne primiţi, —
 Să fiţi cu toţi fericiţi;
 În aceste serbători,
 Să fiţi toţi veselitori;
 În această săptămână,
 Să fiţi toţi cu voie bună!... ²⁾

¹⁾ De pe Borcea, lalomiţa.

²⁾ Din comuna *Mărgineni*, judeţul Făgăraş.

Cuprinsul.

Pagina.

A) — CÂNTĂRI DE STEA

I. — <i>Cântări de stea</i>	5
a) Nașterea Domnului Nostru Isus Christos	5
II. — <i>La stea</i>	14
a) Prea-mărirea Domnului	15
b) Vinderea, judecata și răstignirea Lui	16
III. — <i>Tot „La stea“</i>	24
a) Păcatul strămoșesc	24
b) Diferite	26
c) Proorocirea	29

B) — COLINDE.

I. — <i>Colinde religioase</i>	30
a) La Nașterea Domnului	30
b) Diferite	32
II. — <i>Colinde tradiționale</i>	39
a) De flăcăi	39

b) De fete	42
c) De frate și soră	45
d) De oameni însurați	50
e) De vânători	55
f) De ciobani	57
g) Diferite	62
III. — <i>Sfârșit de colinde</i>	63
c) — URĂRI	66

Din publicațiile d-lui N. I. Dumitrașcu :

1. Nr. 1. *Cântece ale poporului*. I — 1908 (Vândut)
2. „ 2. *Snoave și legende populare*. — 1908 (Vândut)
3. „ 3. *Cântece ale poporului*. II. — 1908 (Vândut)
4. „ 4. *Cântece ale poporului*. III. — 1908 (Vândut)
5. „ 8. *La namiaz, la umbra carului* — Snoave și povestiri — 1912.
6. „ 9. *Isprăvi* — Snoave — 1913. (Toate apărute în Biblioteca populară „Neamul Românesc“)
7. „ 4. *Flori de câmp* — Doine oltenesci — 1914 (În Biblioteca revistei „Ion Creangă“, Bârlad).
8. „ 18. *Din Boureni* — Vorbe de clacă — 1915.
9. „ 21 *Folkloriștii noștri*, — vol II. de Șt. St. Tușescu — 1926. (Ambele în „Biblioteca folkloristică“ — Craiova)
10. „ 5-6 *Cântări de stea și colinde* — 1923. Ediția I., cu o prefață de N. Iorga.
11. „ 10. *Moșteniri* — Povestiri, legende și amintiri istorice — 1926. (Ambele în Biblioteca populară „Ramuri“ — Craiova)
12. „ 19-20. *Cântări de stea și colinde* — ed. II., revăzută, cu o prefață de N. Iorga. (În Biblioteca Societății „Steaua“ — București) 1928.
13. „ 1151—1152. *Povești oltene* — 1928. (În „Biblioteca pentru toți“ — București) 1928.
14. „ 156—157. *Busuioc* — Povești oltene — 1928. („Biblioteca Universală“, București)

15. „ 165. *Vorbe de demult* — Povestiri și legende — 1929. (În Biblioteca populară a „Asociațiunii“), Sibiu.
16. „ XXXVIII. *Strigoii* — Din credințele, datinile și povestirile poporului român. (Editura Academiei Române, București), 1929.
17. — *De serbători* — Colinde — Sibiu, 1920.
18. — *Din Boureni până 'n Catane* — Dafti — în colaborare cu Șt. St. Tuțescu — Făgăraș, 1923.

Alte broșuri din Biblioteca populară

Nr. 125.	<i>Prisonierul din Caucaz</i> , de L. Tolstoi	Lei 5.—
" 126.	<i>Lucă, minte slabă, și alte povestiri</i> de I. Pop Reteganul	" 4.—
" 127.	<i>Cum să ne îngrijim vița de vițe și vitele</i> de I. A. și P. și I. Zamfirescu	" 2.—
" 128.	<i>Hârtia de o sută</i> , povestire de Ed. de Amicis, trad. de d-na Șt. Bindei	" 5.—
" 131.	<i>Dușmanii omului</i> , de Ioan Pop-Câmpeanu	" 4.—
" 132.	<i>Snoave, chiuțuri etc.</i> de A. Bârseanu și biografia acestuia	" 4.—
" 133.	<i>Povestea vieții lui V. Alexandri</i> de G. Vâlșan	" 5.—
" 135.	<i>O șezătoare românească</i>	" 5.—
" 138.	<i>De ce fit și răspândit</i> , material pentru șezătorile culturale	" 5.—
" 141.	<i>Vine Crăciunul</i> , piesă de teatru pentru copii de Elena C. Sporea	" 5.—
" 142.	<i>Fapte de împlinit</i>	" 5.—
" 143.	<i>Grivei și alte povestiri</i> , de Dr. H. P. Petrescu	" 5.—
" 145.	<i>Casa țăranului</i> de I. P. Reteganul	" 5.—
" 146.	<i>Pricinuitorii boalelor</i> , de Ioan Pop-Câmpeanu. — <i>Plantele de leac</i> , de N.	" 5.—
" 147.	<i>Din poveștile lui Moș Toader</i> , de Ad Boleu	" 5.—
" 148.	<i>Un ceas de șezătoare populară</i> , de T. Păcățianu, A. Boleu, I. Pop Reteganul și Dr. H. P. Petrescu	" 5.—
" 149.	<i>Nișă Zdrenghea</i> , de Alex. Lupceanu-Melin	" 5.—
" 151.	<i>Gheorghe Cârțan</i> de A. P. Bănuțiu	" 5.—
" 152.	<i>Nutremânt sufletesc</i>	" 5.—

Au apărut în „Biblioteca populară a Asociațiunii „Astra“, în decursul anului 1930, următoarele numere:

Nr. 174. *Steaua dela Răsărit, Cântări de stea și Colinde*, adunate de *N. I. Dumitrașcu și preotul Valeriu Crișan*. Minunate colinde, cari pot fi cântate pe satele noastre de copii și flăcăi în preseara Crăciunului și de sărbătorile Nașterii.

Nr. 175. *Nutrețul măiestrit sau cele mai bune plante de nutreț*, de *Ioan F. Negruțiu*, cu mai multe ilustrațiuni. Sfaturi practice, prețioase, despre luțernă, trifoiu, esparsetă, băltăcin, mazărice, mohor, cucuruzul verde și alte ierburi de nutreț.

No. 176. *Tuberculoza*, de *Dr. Iosif Stoichiția*. O carte de mare preț, fiindcă arată țăranului român cum să se păzească de offică și cum să se îngrijească, dacă a avut nenorocul să fie atins de această boală.

No. 177. *Conferențe pentru popor*, scrise de Secțiile „Astrei“. Sfaturi de aur privitoare la educația, creșterea cetățenească, la datoriile statului față de cetățean, dar și ale cetățeanului față de Stat. Articole scrise de vestitul scriitor popular *I. Agârbiceanu*, de dl prof. *Sabin Opreanu* (România, Basarabia) și de dl *Gr. C. Măreș* despre: Cum să înființăm cooperative.

No. 178. *Calendarul „Astrei“ pe a. 1931*, redactat de *Horia Petra-Petrescu*. Un calendar bogat în ilustrații și în articole (povestiri, poezii populare, poezii, glume, chiuituri, istorie, biografii de oameni însemnați, conferențe, etc.). Până la sfârșitul anului mai apar 2 broșuri.

Calendarul costă 15 Lei, *broșurile* câte 6 Lei bucata și se pot cumpăra dela sediul „Astrei“, Sibiu, str. Șaguna 6 sau la „Oficiul de desfacere“ al „Astrei“, Cluj, str. Memorandului 22.